

Hvem er jeg? Hvem er du?

*Idékatalog til arbejde med børns oplevelser af
teaterforestillinger i 0. klasse*

med drama som æstetisk læreproces
&
filosofi i børnehøjde

Udarbejdet af:

Susanne Storm

og

Rum for Undren v.
Louise Nabe-Nielsen & Lho Høiris

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
Drama som æstetisk læreproces	4
Filosofi med børn	5
En hjælpende hånd – læreren som dukkefører	6
Forløb 1: Hvad gør mig til mig? Hvad gør dig til dig?	9
A. Filosofisk øvelse: Om kroppen og om at være sig selv	10
B. Dramaøvelse: Teaterleg og statuetheater om følelser	13
C. Filosofisk samtale: At have og udtrykke følelser	15
Forløb 2: Kan jeg vælge, hvem jeg er?	17
A. Filosofisk tegneøvelse: At skabe en karakter	18
B. Dramaøvelse: At være eller ikke være en anden	20
C. Filosofisk samtale: Om at vælge, hvem man er	22
Forløb 3: Hvem er vi?	24
A. Dramaøvelse: Om det vi kan sammen	25
B. Filosofisk øvelse: At være forskellige og ens	26
C. Teaterspil med stangdukker: Hvordan er vi sammen?	28
Kopiark 1: Drengen Anton	30
Kopiark 2: Anton	31
Kopiark 3: Tegneark	33
Kopiark 4: Spørgsmål om roller	43
Kopiark 5: Udsagn om forskellighed og enshed	44
Kopiark 6: Til udklip	45

Indledning

En teaterforestilling skaber ofte mange indtryk hos børn, som de kan have svært ved at fastholde og udtrykke verbalt i 0. klasse. Derfor kan det være yderst givende at tilrettelægge et læringsmiljø for børnene, hvor de får mulighed for selv at fortolke og udtrykke sig om temaerne fra forestillingen.

Det får de her mulighed for både gennem drama som et æstetisk formsprog, der ligger tæt på barnets naturlige måde at udtrykke sig på og gennem filosofiske samtaler tilrettelagt for børn.

Kataloget består af 3 undervisningsforløb, der kan anvendes til at skabe kreative og filosofiske læringsmiljøer for børn i 0. klasse. Alle forløbene indeholder aktiviteter, hvor børnene får lejlighed til udtrykke sig om de indtryk de har fået i mødet med en teaterforestilling.

Hvert forløb indeholder 3 aktiviteter, der kan anvendes i et samlet forløb i den rækkefølge de er beskrevet. Det er dog også muligt at tage én aktivitet ad gangen, da de alle kan stå alene.

Drama som æstetisk læreproces

””Som om lege” er børns måde at bearbejde og begribe verden på. Gennem formsproget i dramaforløb og rollelege får børn mulighed for at bearbejde, fortolke og udtrykke sig omkring egne oplevelser og erfaringer. Det giver dem mulighed for at udvikle forståelse for sig selv, hinanden og af verden, de er en del af.”

Merete Sørensen, ph.d.

I undervisning, der tilgodeser æstetiske læreprocesser, er grundprincippet at eleverne involveres aktivt og selv er med til at skabe viden om emnet. Ofte anvendes medier og processer hentet fra kunstens verden, der er særlig gode til at involvere eleverne. I dette katalog anvender vi dramaaktiviteter.

Drama-aktiviteterne giver eleverne mulighed for selv at fortolke og udtrykke sig om de oplevelser de har fået eksempelvis af en teaterforestilling, på en legende og aktiv måde.

Da børnenes *primære* udtryksform i 0. klasse er dramatisk rolleleg (ja, læs lige den sætning igen), så er det at indgå i dramalege og -aktiviteter slet ikke uvant for børnene. Her er det nærmere vi voksne, der udfordres på vores måde at tilrettelægge læreprocesser på for børnene.

Og meget forskning tyder på, at drama-arbejdet ofte også generer både læringsglæde og dyb eftertænksomhed, der går godt i spænd med den filosofiske samtale.

Filosofi med børn

"Der er intet i det ordinære menneskes liv, der ikke kan gøres til genstand for filosofisk refleksion."

Hannah Arendt, *The life of the Mind*.

En del af øvelserne i kataloget inddrager elementer fra det, man i en pædagogisk sammenhæng kalder for "filosofi med børn". I denne praksisform lægges der vægt på, at børn *filosofierer*, dvs. at de ved hjælp af deres tænkning undersøger fænomener i deres omverden.

Når man filosofierer undersøger man verden og prøver at svare på de mange filosofiske spørgsmål, som optræder i vores hverdagsliv. Det kan være etiske spørgsmål om, hvordan man er et godt menneske, erkendelsesmæssige spørgsmål om, hvor viden kommer fra – eller som i forløbet her eksistensfilosofiske spørgsmål om, hvad et menneske er.

I modsætning til mange andre områder i skolen, findes der i den filosofiske praksisform ikke eksakte eller entydige svar. Formålet er derimod at skabe rum for, at eleverne gennem refleksioner skal undersøge forskellige svar og undervejs forfine, nuancere og perspektivere disse svar.

Den filosofiske samtale er gennemgående, når man praktiserer filosofi med børn. I en sådan samtale stilles der filosofiske spørgsmål, som er åbne, fordomsfrie spørgsmål, der inviterer til undren og filosofisk refleksion. Det særlige ved de filosofiske spørgsmål er, at de kan føre til en dybere refleksion over og indsigt i de fænomener og temaer, som optræder i vores tilværelse – og som der ikke gives entydige svar eller forklaringer på. De filosofiske spørgsmål lægger op til undersøgelse af de *almene* perspektiver ved fænomenerne, fx *hvad er glæde?* Det betyder, at spørgsmålene ikke kun vedrører de enkelte elever eller konkrete situationer, men derimod spørger til, hvad der i mere grundlæggende forstand kan siges om fænomenerne.

Som voksen har man en særlig rolle i forhold til at facilitere den filosofiske samtale. Undervejs kan man stille flere spørgsmål, bede elever uddybe, argumentere og komme med eksempler, ligesom man løbende kan opsummere de mange tanker, der er kommet til udtryk. Uanset hvordan samtalen holdes i gang er det vigtigt, at den forbliver åben, og at man ikke forventer bestemte svar, men at man derimod – også som voksen – forbliver *uvidende*.

Et særligt træk ved den filosofiske samtale er, at den foregår i et fællesskab, hvor eleverne inspirerer hinanden og sammen gør sig nye tanker. Samtalen kan afsluttes, når man vurderer, at der er kommet tilstrækkeligt mange nuancer – også selvom der næppe vil komme enighed.

En hjælpende hånd – læreren som dukkefører

Den filosofiske samtale kan med stor fordel anvendes sammen med dramaøvelser, særlig hvis man indfører en håndført dukke, der kan gå i dialog med børnene undervejs.

Dette kan bl.a. bidrage til at fastholde børnene i det fiktive arbejde, da dukkespil har den særlige styrke, at det både kan tryllebinde børnene og skabe en særlig fokuseret opmærksomhed hos dem.

Samtidig giver det plads til at børnene kan øve sig på det verbale sprog og lade den filosofiske samtale få plads på en legende og kreativ måde på børnenes præmisser.

Læreren kreerer sin egen personlige hånddukke af en strømpe.

HVORDAN man skaber og bruger en hånddukke

Nedenfor følger en anbefaling til, hvordan man kan udforme sin hånddukke:

- Find en ren brugt strømpe eller sok.
- Hånden føres ind i strømpen og agerer munden.
- Tegn, mal eller sy øjne på dukken. På en hvid strømpe kan der fx let tegnes øjne med en farvet tusch eller to knapper kan sys på i stedet. Mere behøves i princippet ikke, men har man lyst, kan dukken selvfølgelig *pimpes* på alverdens måder og på den måde blive lærerens helt egen personlige hånddukke, som udvikles gennem måden at tale på og måden at få dukken til at agere på.
- Hår kan laves af garn, høvlspåner el.lign.
- Tøj kan tegnes på eller syes af gamle stofrester.
- Dukken kan have en fast plads i en æske el.lign., hvorfra den kan tages frem, når der er behov for det.
- Øv dig alene eller med en kollega, inden du præsenterer dukken for børnene.
- Find en stemme, du synes passer til din dukke (det kan være en god idé, at den er anderledes end din normale stemme).
- Giv din dukke et navn.
- Prøv at "tale med hånden" mens du siger noget, så mund og stemme følges ad.
- Munden på dukken er den, der skaber dukkens ansigtsudtryk og dens personlighed. Din hånd kan skabe meget forskellige udtryk som mund. Her er det kun fantasien, der sætter grænser. Afprøv hvordan du får den til at:
 - se glad ud
 - se ked ud af det
 - se forbavset ud
 - se genert ud
 - osv.
- Afprøv forskellige udtryk som kan opstå, uden du har planlagt det og føj dem til dit repertoire af hånddukke-udtryk.
- Det kan være en fordel at give dukken "lav status", ved fx at gøre dukken til en, der skal hjælpes og have forklaret ting, den ikke ved. Det giver børnene anledning til at fortælle, genfortælle, vise, forklare mv. Lad den også gøre ting

som "man ikke må", så børnene kan forklare dukken, hvad der er rigtigt at gøre og hvad der er forkert. Eller hvad der er rigtigt derhjemme, men ikke i skolen osv.

Håndduken i samtale med børnene

Igen gennem forløbet kan håndduken stille spørgsmål på forskellige måder. Når den spørger ind til børnenes egne oplevelser, kan det være, at den er medfølelse eller måske misundelig. Og når den spørger ind til børnenes tanker om de fænomener og temaer, som dukker op, kan den være filosofisk og fx bede børnene argumentere, skifte perspektiv eller komme med eksempler.

Når dukken spørger ind til børnenes oplevelse af den teaterforestilling, de netop har overværet, kan den fx stille følgende spørgsmål:

- Hvad har I lavet, mens jeg var væk?
- Teater? Hvad er det for noget? Det har jeg aldrig prøvet.
- Hvad skete der?
- Hvorfor gjorde hun det?
- Var du ikke bange?
- Øj, det lyder uhyggeligt. Var I ikke bange? Jeg ville have været bange, hvis det var mig. Gid det var mig.
- Åhr, hvor lyder det sjovt. Var det ikke skægt?
- Nøj, var hun flot?
- Det var synd for ham. Hvad gjorde han så?
- Var der ikke nogen, der hjalp hende?
- Osv.

Når dukken spørger ind til børnenes tanker om temaer og fænomener som optræder i både dramaøvelserne og i de filosofiske øvelser – fx glæde, fællesskab, forskellighed, at være mig – kan den stille filosofiske spørgsmål, fx:

- Hvorfor tænker du det?
- Kunne du også have tænkt det modsatte?
- Hvis noget er sjovt, er det så også godt?
- Hvad er glæde?
- Hvor kommer glæde fra?
- Kan I komme med et eksempel på glæde?
- Hvorfor? Hvorfor ikke?
- Kan I sige mere om det?
- Er nogen af jer uenige i det, der bliver sagt?
- Hvad kan man mere sige om glæde?
- Hvad er man, hvis man ikke er glad?
- Kan man være glad og vred på samme tid?
- Kan man selv vælge, om man vil være glad?
- Osv.

Improvisation

At arbejde med en hånddukke kræver den voksnes nærvær på en anden måde, end vi er vant til. Håndduken kræver, at læreren i højere grad må lytte sig ind på barnets oplevelser og forståelse og på den måde skabe plads til situationer, der ikke nødvendigvis var planlagt på forhånd. Det kræver en forståelse for at kunne improvisere undervejs sammen med børnene, så børnene får plads til at udfolde sig omkring det, der optager dem nu og her.

Fiktionskontrakt

Undervejs i dramaaktiviteterne i de tre forløb kommer børnene til at spille sammen og "lade som om", fx. spille en gammel heks, en berømt fodboldspiller el.lign. Det kræver, at alle hver især anerkender fiktionen, både den man selv indgår i, den man er tilskuer til og den fællesskabet skaber.

Håndduken kan medvirke til at styrke denne kontrakt, da børnene oplever at gå ind og ud af fiktionen sammen med dukken.

Håndduken som evalueringsredskab

Børnene er meget ofte både fascinerede og engagerede i håndduken og fortæller gerne entusiastisk om deres oplevelser. Af samme grund kan dukken også med fordel anvendes til evaluering af børnenes oplevelser og læring.

Når et forløb er ved vejs ende, samles børnene i rundkreds og læreren henter dukken frem fra sin plads.

Lad børnene fortælle, hvad de har oplevet undervejs i forløbet. Lad også gerne børnene vise tingene for dukken, så den bedre kan forstå, hvad de mener. Dukken kan fx spørge:

- Hvordan så den leg ud?
- Kørte I på motorcykel hen til teateret?
- Kørte I i bus? Hvordan så den ud?
- Var det en sjov leg?
- Slog Rikke sig? Trøstede I hende så? Er hun stadigvæk ked af det? Nååå, det er længe siden.
- Osv. - du skal selvfølgelig selv finde på spørgsmål til dukken, som aktiverer børnenes fantasi og hukommelse om de emner, de har været igennem.

Forløb 1: Hvad gør mig til mig? Hvad gør dig til dig?

2 lektioner

Forløbet handler om, hvem man er og hvordan vi ser og forstår os selv og hinanden. Der lægges vægt på vores krop, på følelser som udtrykkes med kroppen og på forholdet mellem at føle nogen indeni og udtrykke det udadtil. Dermed bidrager hver af de tre øvelser i forløbet til at undersøge spørgsmål og perspektiver, der kan belyse og nuancere, hvad der gør mig til mig og dig til dig.

Om kroppen og om at være sig selv er en filosofisk øvelse, hvor eleverne skal undersøge, hvordan vi forstår og ser på kroppen og de forskellige dele af kroppen samt hvilken betydning kroppen har for, hvem vi er.

Teaterleg og statуетeater om følelser er dramaøvelser, hvor eleverne skal arbejde med at udtrykke forskellige følelser ved hjælp af deres krop og ansigtsmimik.

At have og udtrykke følelser er en filosofisk aktivitet, hvor eleverne skal reflektere over forholdet mellem de følelser, vi ser og udtrykker, og de følelser, vi kan have indeni.

A. Filosofisk øvelse: Om kroppen og om at være sig selv

I øvelsen arbejdes der med spørgsmålene *Hvad gør mig til mig? Hvad gør dig til dig?* ved at fokusere på kroppen og menneskets ydre kendetegn.

I *variation 1* skal eleverne undersøge, hvor meget af vores krop – og hvilke dele af vores krop – vi kan undvære, før vi ikke længere er os selv. Er man fx stadig sig selv, hvis man får klippet håret af? Eller hvis man mister en hånd?

I *variation 2* skal eleverne undersøge det modsatte spørgsmål, nemlig hvor meget krop – og hvilke dele af kroppen – der skal til, før man bliver et menneske. Er det fx nok, at man har et hoved og en overkrop?

Materialer og forberedelse

- Papir
- Tusch
- Kopiark 1: Drengen Anton (printes)
- Saks

Formål med øvelsen

Alle mennesker forandrer sig livet igennem. Vi får nye tanker og følelser i takt med, at vi erfarer verden. Men også vores krop forandrer sig hele tiden. I de første mange år vokser vi, senere forfalder kroppen og nogle gange mister vi dele af kroppen. Fælles for alle mennesker er, at nogle dele af kroppen hele tiden forandrer sig. Det sker fx, når håret og neglene vokser og når huden bliver brun eller rød.

Arbejdsgang – variation 1

Fortæl eleverne, at de skal arbejde med spørgsmålene om, hvad der gør dig til dig og mig til mig.

Skriv spørgsmålet *Hvad gør dig til dig?* på et stykke papir og placér det på gulvet. Lad eleverne stå eller sidde i en rundkreds rundt om papiret. Læs spørgsmålet højt.

Eleverne skal nu først tale om spørgsmålet to og to. Derefter skal de på skift komme med nogle svar. Lad gerne eleverne komme omkring mange forskellige aspekter, fx vedrørende udseende, krop, interesser, familie, tanker, følelser mv. Skriv alle elevernes ord ned på sedler og placér dem på gulvet.

Vis nu eleverne tegningen af drengen Anton (kopiark 1). Fortæl dem, at drengen hedder Anton og at han er 7 år gammel. Stil derefter spørgsmålene:

- *Hvem er Anton?*
- *Hvad gør Anton til Anton?*

Find derefter en saks frem og klip først lidt af Antons hår af. Stil spørgsmålet:

- *Er Anton stadig sig selv?*

Fortsæt med at klippe i tegningen. Hver gang der klippes noget af, stilles samme spørgsmål:
Er Anton stadig sig selv?

Mens der klippes, stilles der flere spørgsmål, som får eleverne til at tænke. Brug spørgsmålene herunder som inspiration:

- *Hvad skal der til, for at man er sig selv?*
- *Hvad skal der til, for at man ikke længere er sig selv?*
- *Hvem er man, hvis man ikke er sig selv?*
- *Kan man være andre end sig selv?*
- *Er det, der klippes af Anton, fx håret eller hånden, en del af ham?*
- *Hvis man mister noget af sig selv, er man så mindre sig selv?*
- *Hvor meget kan man miste af sig selv, før man ikke længere er sig selv?*
- *Hvis Anton får fx hår fra en anden person, er han så blevet en anden end sig selv?*
- *Hvis Anton får fx et robotben, er han så blevet en anden end sig selv?*
- *Er man stadig selv, hvis andre ikke kan genkende én?*

Øvelsen afsluttes ved at vende tilbage til spørgsmålet: *Hvad gør dig til dig?* Læs spørgsmålet højt igen og læs også elevernes ord på sedlerne højt. Spørg derefter eleverne, om der er noget, som skal tilføjes – eller måske fjernes. Hvis der kommer nye ord, skrives disse på nye sedler og placeres på gulvet. Afslut ved at læse alle ordene højt, så eleverne kan høre, hvor mange tanker, der er blevet udtrykt.

Gem gerne elevernes mange ord, så de evt. kan inddrages på et andet tidspunkt.

Arbejdsgang – variation 2

Forud for øvelsen klippes tegningen af Anton i mindre stykker, så eleverne ikke ser tegningen i sin helhed.

Fortæl eleverne, at de skal arbejde med spørgsmålene om, hvad der gør dig til dig og mig til mig.

Skriv spørgsmålet *Hvad gør dig til dig?* på et stykke papir og placér det på gulvet. Lad eleverne stå eller sidde i en rundkreds rundt om papiret. Læs spørgsmålet højt.

Eleverne skal nu på skift komme med deres svar. Lad gerne eleverne komme omkring mange forskellige aspekter, fx vedrørende udseende, krop, interesser, familie, tanker, følelser mv. Skriv alle elevernes ord ned på sedler og placér dem på gulvet.

Vis nu eleverne et af de udklippede stykker fra tegningen af Anton (kopiark 1), fx en hånd eller et ben. Fortæl eleverne, at det kommer fra drengen Anton. Læg udklippet på gulvet og stil eleverne spørgsmålene:

- *Hvad er det?*

- *Er det Anton?*

Find derefter endnu et udklip frem og placér det på gulvet, så det passer til det første udklip. Gentag spørgsmålene *Hvad er det? Er det Anton?*

Efterhånden som der placeres flere udklip kommer det til at ligne en person mere og mere. På et tidspunkt vil nogle elever mene, at det er en person, mens andre måske mener, at der stadig mangler noget. Gennemfør en samtale undervejs, mens udklippene placeres på gulvet. Brug spørgsmålene herunder som inspiration:

- *Hvad skal der til, for at man er sig selv?*
- *Er nogle dele af kroppen vigtigere end andre?*
- *Er der dele af ens krop, som man kan undvære – og stadig være sig selv?*
- *Er der dele af ens krop, som man ikke kan undvære – for at kunne være sig selv?*
- *Er fx håret eller hånden, en del af Anton?*
- *Hvis Anton får fx hår fra en anden person, er han så blevet en anden end sig selv?*
- *Hvis Anton får fx et robotben, er han så blevet en anden end sig selv?*
- *Hvem er man, hvis man ikke er sig selv?*
- *Kan man være andre end sig selv?*
- *Er man stadig selv, hvis andre ikke kan genkende én?*

Øvelsen afsluttes ved at vende tilbage til spørgsmålet: *Hvad gør dig til dig?* Læs spørgsmålet højt igen og læs også elevernes ord på sedlerne højt. Spørg derefter eleverne, om der er noget, som skal tilføjes – eller måske fjernes. Hvis der kommer nye ord, skrives disse på nye sedler og placeres på gulvet. Afslut ved at læse alle ordene højt, så eleverne kan høre, hvor mange tanker, der er blevet udtrykt.

Gem gerne elevernes mange ord, så de evt. kan inddrages på et andet tidspunkt.

Teaterforestilling

Hvis øvelsen bruges *før*, at eleverne skal i teatret, kan man bede dem lægge mærke til, om forestillingens karakterer rummer nogle af elevernes mange ord, og om der er nogle kropslige kendetegn ved karaktererne.

Hvis øvelsen bruges *efter*, at eleverne har set forestillingen, kan man tale om de forskellige karakterer og hvilke kropslige (og andre) kendetegn, de havde.

B. Dramaøvelse: Teaterleg og statuetheater om følelser

I disse drama-aktiviteter arbejder børnene med følelser, som de bl.a. skal vise som teater og som statuer. I den første aktivitet er alle fælles om aktiviteten og i den næste skal de arbejde i grupper og lave menneske-statuer, som udstilles undervejs, som var det rigtige statuer.

Materialer og forberedelse

- Gulvplads, evt. borde ud til siden
- Giftfri tuscher (til tegning på huden)
- Store stykker papir eller kartonark (A3 eller større)
- Musik på musikanlæg (hvis I leger STOP-dans)

Formål

Formålet med aktiviteterne er, at børnene udvikler fortrolighed med det dramatiske formsprog. De får mulighed for at udtrykke sig æstetisk omkring følelser, som kan være svære for børn at sætte ord på. De lærer at kende og genkende følelser hos sig selv og andre. De lærer at improvisere og bygge videre på andres og egne idéer. Desuden er formålet at de udvikler tillid til sig selv og hinanden, gennem det fælles arbejde i dramaaktiviteterne.

Arbejdsgang – Teaterleg om følelser

- Sid i en stor rundkreds med alle børnene.
- Giv alle børnene en farve på hånden fx. grøn, gul, rød, blå, lilla og sort (brug giftfri farver).
- Bed alle børnene med RØD på hånden om at komme ind i midten. Stil spørgsmålet: *Hvordan ser man ud, når man har fødselsdag og man har fået lige det man ønskede sig?*
- Lad børnene lege fødselsdag i midten for en tid, inden du beder dem sætte sig igen.
- Spørg i gruppen, om de kunne se nogen der var glade? Hvordan kunne de se, at vedkommende var glad? Lad børnene fortælle.
- Gør det samme med de andre farver og med nye følelses-scenarier.

Fx:

- *Hvordan ser man ud, når man ikke må være med i legen?*
- *Hvordan ser man ud, når nogen har taget ens madpakke i køleskabet?*
- *Hvordan ser man ud, når ens ven er ked af det?*

OBS: I ovenstående tager læreren udgangspunkt i en situation, der fremkalder nogle følelser. Når børnene er blevet fortrolige med legen, kan læreren også gøre det omvendt og tage udgangspunkt i en følelse, som børnene skal vise i en situation eller blot med et fysisk udtryk.

Arbejdsgang – Statuetheater om følelser

- Del børnene i grupper.
- Fortæl dem at temaet er "GLÆDE".
- Børnene skal vælge en, som skal være en statue, som er glad.
- De hjælpes ad i gruppen, om at få statuen til at udtrykke følelsen: GLAD.

- Evt. kan de lege, at en er modellervoks, som de modellerer til en statue, der udtrykker glæde.
- Læreren har placeret store papirark på en linje et sted i lokalet eller spredt dem rundt i rummet.
- Når hver gruppe har lavet en glad statue, stilles ”statuen” på et af papirarkene til udstilling.
- Når alle er placeret, leger I museum.
- Læreren er Museumsdirektøren, som viser alle statuerne frem. Stil spørgsmål til børnene:
 - Hvad er ens for statuerne?
 - Hvad er forskelligt?
 - Hvorfor er de så glade?
 - Osv.
- Børnene må gå rundt og se på de forskellige statuer – men man må ikke røre.
- Saml alle børnene og tæl til 3 og lav et højt KLAP – alle statuerne bliver nu levende i 5 sek., så man kan se, hvor glade de er og måske hvorfor.
- På endnu et KLAP, bliver børnene til statuer igen.
- Gentag aktiviteten med andre følelser.

OBS: Har børnene svært ved at stå helt stille som en statue, kan det være en god idé, at lave STOP-dans til musik, inden I laver Statueteater.

Afspil et stykke musik. Når musikken stopper, skal alle stå HELT stille. Når én bevæger sig, er det tid til at musikken starter igen og en ny runde er i gang. Man går altså *ikke* ud af legen som traditionel stop dans, da legen er til for at øve sig.

Udvid evt. legen med at børnene bliver til et dyr, hver gang du stopper musikken. Fx: Musikken stopper. Alle børn står stille. Du siger: *Nu er I hver især en stor bjørn* og børnene leger bjørne, indtil du starter musikken igen.

Teaterforestilling før og efter

Find følelser frem fra den forestilling, I skal se eller allerede har set og bring dem i spil i aktiviteterne. På den måde kan børnene forberede sig på det de skal se, eller bearbejde og fortolke oplevelsen.

C. Filosofisk samtale: At have og udtrykke følelser

Øvelsen handler om følelser med særlig fokus på forholdet mellem at føle noget indeni og at udtrykke følelser udadtil. Dermed bidrager øvelsen med flere nuancer på spørgsmålene *Hvad gør mig til mig?* Og *Hvad gør dig til dig?*

I øvelsen skal eleverne med udgangspunkt i to tegninger af drengen Anton filosofere over forholdet mellem følelserne indeni en person og følelsernes ydre udtryk.

Materialer og forberedelse

- Kopiark 2: Anton er glad (printes)
- Kopiark 2: Anton er trist (printes)

Formål

Alle mennesker oplever at have følelser. Nogle gange er man vred, andre gange er man glad. De mange følelser, vi hver især oplever, kan komme til udtryk ved hjælp af vores krop og ansigt. Vi kan smile eller se vrede ud, vi kan spjætte med armene af glæde eller tage dem over kors, fordi vi er fornærmede. Følelserne har mange udtryk, og derfor kan det også være svært at aflæse andres følelser på en sikker måde.

Når vi aflæser andre folks følelser, er det ofte kroppen og ansigtet, vi kigger på. Og selvom det kan være svært at se, om en person er fx tilfreds eller glad, trist eller ked af det, har vi som regel en fornemmelse for hvilke følelser, der udtrykkes. Når vi aflæser andre folks følelser, kan det imidlertid være svært at vurdere, om følelserne er ægte, dvs. om de følelser, som udtrykkes udadtil, også er de følelser, personen har indeni. Måske udtrykker en person glæde, men har samtidig en indre følelse af tristhed. Eller en person kan have en indre følelse af glæde, som personen ikke vil dele med andre og som derfor ikke kommer til udtryk.

Arbejdsgang

Lad eleverne stå eller sidde i en cirkel. Vis dem tegningen, hvor Anton ser glad ud (kopiark 2). Fortæl børnene, at drengen hedder Anton og er 7 år gammel. Gennemfør en filosofisk samtale med fokus på følelser og forskellen mellem at føle noget indeni og udtrykke noget udadtil. Brug spørgsmålene herunder som inspiration:

- *Hvordan har Anton det?*
- *Hvordan kan I se, hvordan han har det?*
- *Kan man være glad uden at andre kan se det?*
- *Hvorfor tror I Anton ser sådan ud?*
- *Hvor kommer glæde fra?*
- *Kan man selv vælge, om man vil være glad?*
- *Kan Anton være fx ked af det, selvom han ser glad ud?*
- *Kan Anton selv bestemme, hvordan han vil se ud?*
- *Kan man vælge at se glad ud, selvom man ikke er det?*

Vis nu eleverne tegningen, hvor Anton ser trist ud (kopiark 2). Gentag samtalen.

Afslut med at spørge eleverne, om de selv har prøvet at se ud på en anden måde end de føler indeni. Inddrag evt. deres erfaringer fra øvelse B (statueteater), hvor de skulle udtrykke øvelser, som andre havde bestemt.

Teaterforestilling

Hvis øvelsen bruges *før*, at eleverne skal i teatret, kan man bede dem lægge mærke til, hvilke følelser, forestillingens karakterer udtrykker. Snak også med eleverne om, at skuespilleres arbejde handler om bl.a. at udtrykke følelser, selvom de ikke har følelserne indeni.

Hvis øvelsen bruges *efter*, at eleverne har set forestillingen, kan man tale om de følelser, som de forskellige karakterer udtrykte, og om at skuespilleres arbejde bl.a. kræver, at de kan udtrykke mange forskellige følelser – også selvom de ikke har følelserne indeni.

Forløb 2: Kan jeg vælge, hvem jeg er?

2 lektioner

Forløbet handler om det at vælge hvem man er eller hvem man ønsker at være. Der lægges vægt på forskellige tilgange, hvor eleverne skal træffe nogle valg og derved skal forme nogle karakterer og roller. De tre øvelser i forløbet bidrager til at nuancere spørgsmålene om, hvor meget man selv kan vælge, og hvad det betyder at have forskellige roller.

At skabe en karakter er en filosofisk tegneøvelse, hvor eleverne med udgangspunkt i tegneark skal udforme en karakter, som de efterfølgende skal beskrive.

At være eller ikke være en anden er en række teaterøvelser, hvor eleverne på baggrund af nogle oplæg skal indtage forskellige roller og bevæge sig i forskellige elementer.

Om at have en rolle er en aktivitet, hvor eleverne gennem filosofisk refleksion og samtale skal undersøge forskellige nuancer af forholdet mellem at have roller og være sig selv.

A. Filosofisk tegneøvelse: At skabe en karakter

I denne øvelse udforskes spørgsmålet *Kan jeg vælge, hvem jeg er?* gennem tegning og filosofisk samtale.

I øvelsen skal eleverne tegne en karakter frem og dermed selv skabe en karakter ud fra meget få detaljer i form af en mund eller øjne. Her vælger eleverne selv, hvordan karakteren skal se ud og hvilke udtryk, den skal have.

Materialer og forberedelse

- Kopiark 3: Tegneark med øjne og munde (printes)
- Blyanter, viskelæder
- Evt. farveblyanter eller kridt

Formål

Som menneske foretager man ofte nogle valg, der er med til at definere, hvem man er. Ved at bære en bestemt hat eller vælge nogle særlige briller, giver man udtryk for, hvem man er eller hvem man ønsker at være. Måske siger det ikke noget om, hvem man egentlig er, men det er i hvert fald med til at forme andre menneskers opfattelse af, hvem man er.

Mange kendetegn og karaktertræk er svære selv at vælge, også selvom man ønsker det; det gælder fx når man gerne vil være glad selvom man er ked af det, eller når man gerne vil have større ører end man har.

Vores verden er præget af visuelle indtryk, og teknologien muliggør, at billeder kan manipuleres. Det gør, at mange mennesker fremstiller sig selv, hvor fx særlige filtre er med til at ændre på deres udseende. Spørgsmålet er, om vi ved at skabe en karakter selv kan vælge, hvem vi er eller vil være.

Arbejdsgang

Fortæl eleverne, at de skal arbejde med spørgsmålet om man selv kan vælge, hvem man er.

Skriv spørgsmålet *Kan man vælge, hvem man er?* på tavlen. Indled øvelsen med en fælles filosofisk samtale. Brug spørgsmålene herunder:

- *Kan man vælge, hvem man er?*
- *Kan man vælge at være en anden end den, man er?*
- *Hvordan bliver man til den, man er?*
- *Kan man ønske at være en anden end den, man er?*
- *Kan man forandre sig, hvis man vil?*
- *Kan man undgå at forandre sig?*
- *Bestemmer man selv, hvordan man forandrer sig?*
- *Kan andre lave om på én, så man bliver en anden end den, man er?*

Bed eleverne komme med eksempler undervejs i samtalen.

Fortæl eleverne, at de nu skal prøve at skabe en karakter gennem tegning. Udlevér blyanter og viskelæder til alle elever, og giv dem et tegneark hver (kopiark 2). Overvej om alle tegneark skal i brug eller om eleverne fx kun skal arbejde med øjne.

Når alle elever har fået et tegneark, skal de gå i gang med at tegne en karakter. De skal ikke på forhånd vide, hvem de gerne vil tegne, men blot gå i gang og se, hvad tegningen fører med sig. Giv gerne tid til, at eleverne også kan lægge farve på tegningerne og bed dem evt. tegne baggrund.

Når alle elever har tegnet en karakter, placeres tegningerne på gulvet i en cirkel. Lad eleverne gå rundt og se på hinandens tegninger. Herefter stiller eleverne sig i en cirkel rundt om tegningerne. Lad nogle af eleverne præsentere deres tegninger og gennemfør en fælles filosofisk samtale med udgangspunkt i tegningerne. Brug evt. spørgsmålene herunder som inspiration:

- *Hvem er din karakter?*
- *Hvor kommer din karakter fra?*
- *Hvad kan din karakter?*
- *Hvad gør din karakter til den, den er?*
- *Har du selv valgt, hvem din karakter er?*
- *Hvordan forstår I andre karakteren?*
- *Er I enige om, hvem de forskellige karakterer er?*

Afslut øvelsen med at vende tilbage til spørgsmålet *Kan man vælge, hvem man er?* og bed eleverne overveje, hvad der sker, hvis man – ligesom i en tegning – ændrer på sin frisure, tager solbriller på, bruger en hat, eller laver en sjov mund.

Teaterforestilling

Hvis øvelsen bruges *før*, at eleverne skal i teatret, kan man bede dem lægge mærke til, hvilke karakterer der er med i forestillingen og samtidig overveje, hvem der har valgt karaktererne.

Hvis øvelsen bruges *efter*, at eleverne har set forestillingen, kan man tale om de forskellige karakterer og hvilke valg der mon ligger bag karakterens kendetegn, fx tøj, makeup, briller.

B. Dramaøvelse: At være eller ikke være en anden

Denne dramaøvelse er en fælles leg, hvor børnene undersøger fiktionen og det at blive til en anden eller noget andet. Den er inddelt i tre sektioner, som bygger oven på hinanden.

Når legen er blevet lavet flere gange og børnene er blevet fortrolige med den, kan man lege den i den rækkefølge, man har lyst til. Alle tre trin behøves ikke at blive gennemgået på en gang. Man kan sagtens tage et skridt ad gangen.

Fx. (A) leg dyr den ene dag og (B) gå i elementer den næste. Og så lege (C) karaktererne fra en forestilling den tredje dag, eller efter de har set en teaterforestilling.

Materialer og forberedelse

- Gulvplads (evt. borde ud til siden)

Formål:

At lære om kropssprog.

At undersøge hvordan kroppen medvirker til at skabe en rolle

Arbejdsgang – At blive en anden

Forberedelse:

- Sæt borde og stole ud til siden, så I har et frit gulv. Eller find et lokale med god gulvplads (dramasalen, gymnastiksalen mv.)
- Alle børn starter med at gå rundt imellem hinanden; gerne uden at røre hinanden.
- Fortæl eleverne, at du nu nævner nogle forskellige ting én ad gangen, som de skal lade som om rummet er fyldt af. De skal nu gøre som opgaven lyder.

A. Gå som forskellige dyr

- Aber
- Fugle
- Slanger
- Køer
- Flamingoer
- Indfør evt. dyr fra den teaterforestilling, I skal se/har set.

B. Gå i div. elementer og genstande

- Sand som på en strand (mærk solens varme stråler på dit ansigt)
- Sandet er brænd varmt
- Vand, vand til anklerne, vand til knæene, vand til livet, vand til halsen
- Blæst, stormvejr
- Regn
- Sne
- Skøjtebane
- Kanel – gulvet er fyldt med kanel. Hvordan mærkes det? Hvordan lugter det?
- Popkorn – gulvet er fyldt med popkorn. Hvordan mærkes de under fødderne? Hvordan lugter det? Kan man spise dem?

- Indfør elementer/steder fra den teaterforestilling I skal se/har set. Stil evt. spørgsmål undervejs, så børnene husker flere detaljer.

C. Gå som en karakter

- En prinsesse/prins
- En Dronning/Konge
- En tigger
- En fattig
- En rig
- En fin dame
- En heks
- En lærer
- Gå som en karakter fra den forestilling I skal se/har set.

Deltag gerne selv som lærer i legen. Er der nogen der har svært ved det, så instruer hele klassen, ved at spørge ind til måder at gå på. Fx fin dame: *Er hun krumbøjet? Har hun næsen i sky?* Osv. Der er ikke noget rigtigt eller forkert, men der kan være børn, der synes, de ikke kan finde på noget eller er generte i starten. Lad meget gerne børnene efterligne hinanden.

Teaterforestilling før og efter

Når I leger karaktererne fra en forestilling, så kom med små instruktioner undervejs:

- Var hun lidt mut? Hvordan kunne man se det?
- Var han glad? Hoppede han sådan her? Hvordan husker I, han gik? Hinkede? Grinede?
- Så var der hende den skrappe. Hvordan så hun ud? Hvordan gik hun rundt? Hvordan talte hun?

Kropssprog I kan se efter hos karaktererne i forestillingen:

- Udadvendt/indadvendt kropssprog
- Ansigtsbevægelser: øjne, mund mv
- Stemmeføring – høj, lav, vred, stille mv.
- Gang – små skridt, store skridt, udadvendte fødder, indadvendte fødder mv.

C. Filosofisk samtale: Om at have en rolle

I denne øvelse skal eleverne filosofere over, hvad det vil sige at have en rolle og om man selv kan vælge sin rolle.

I øvelsen tages der udgangspunkt i nogle konkrete situationer, som eleverne skal forholde sig til og på denne baggrund filosofere sammen over spørgsmålet, om man kan vælge, hvem man er.

Materialer og forberedelse

- Kopiark 4: Spørgsmål om roller (printes)
- Ja-sedler, fx grønt papir
- Nej-sedler, fx rødt papir
- I-tvivl-sedler, fx gult papir

Formål

Indenfor drama og teater arbejder man med at indtage forskellige roller, og som skuespiller får man ofte til opgave at spille en karakter, der er anderledes end man selv er. På samme måde kan man tale om, at vi som mennesker kan indtage forskellige roller afhængigt af, hvad der giver mening i den sammenhæng, vi befinder os i og hvad andre forventer og ønsker af os.

Vi kan indtage rollen som "den voksne" eller "den oversete", eller vi kan have rollen som "klassens klovn". Nogle roller kommer af sig selv og falder os naturligt, andre roller får vi tildelt af vores omgivelser. Nogle gange er den rolle, vi får, ikke en rolle, vi ønsker at have – og andre gange ønsker vi at have en rolle, som vi ikke kan få. Måske oplever man, at man ikke er sig selv, når man er i en bestemt rolle, eller at man omvendt føler sig godt tilpas i sin rolle.

Uanset om ens rolle opleves naturlig eller ej, så har den betydning for, hvordan andre forstår én. På denne måde siger rollen *noget* om, hvem man er.

Arbejdsgang

Fortæl eleverne, at de nu skal filosofere over spørgsmålet: *Kan man vælge, hvem man er?*

Eleverne skal sidde i en rundkreds. I midten af rundkredsen placeres en bunke med spørgsmål (kopiark 4). Herefter udleveres farvede sedler til alle elever, dvs. hver elev skal have tre sedler i tre forskellige farver.

Hvis eleverne vil svare "ja" til et spørgsmål, skal de vise den grønne seddel. Hvis de svarer "nej" skal de vise den røde seddel, og hvis de er i tvivl, skal de vise den gule seddel.

Lad en elev trække et kort fra bunken. Læs kortet højt og bed eleverne tænke over svaret i 20 sekunder før de viser deres svar med en af sedlerne. Når alle elever har svaret ved at vise en farvet seddel, gennemføres en filosofisk samtale, hvor elevernes forskellige tanker inddrages. Brug spørgsmålene herunder som inspiration:

- *Hvad vil det sige at have en rolle?*
- *Hvem bestemmer, hvem man er?*
- *Hvem bestemmer, hvordan man er?*
- *Er man altid sig selv?*
- *Kan man være andre end sig selv?*
- *Er der tidspunkter, hvor man selv kan vælge en rolle?*
- *Er der tidspunkter, hvor man altid er på en bestemt måde?*
- *Er nogle roller bedre end andre?*
- *Kan man selv vælge, hvem man er?*
- *Kan man vælge at være en anden, end den man er?*

Processen gentages idet en ny elev trækker et spørgsmål, som læses højt.

Samtalen afsluttes ved at stille eleverne spørgsmålet: *Hvem vil du helst være, hvis du selv kan vælge?*

Teaterforestilling

Hvis øvelsen bruges *før*, at eleverne skal i teatret, kan man bede dem lægge mærke til de forskellige roller, som skuespillerne indtager, samt hvad der karakteriserer disse roller.

Hvis øvelsen bruges *efter*, at eleverne har set forestillingen, kan man tale om de forskellige roller, som skuespillerne indtog, og hvad der karakteriserede disse roller, herunder om rollerne mon var valgt af skuespillerne selv.

Forløb 3: Hvem er vi?

3 lektioner

Dette forløb handler om fællesskab og spørgsmålet om, hvem *vi* er, når vi er sammen. Som mennesker er vi mere end blot os selv – vi er også ofte en enhed af mennesker, der er fælles om noget eller måske endda ens. Omvendt kan vi også være forskellige fra andre, også dem, vi er sammen med. I forløbet bidrager de tre øvelser til at se på fællesskabet og forskellighederne ud fra forskellige tilgange, der supplerer og nuancerer hinanden.

Sæt tre fødder sammen er en dramaøvelse, der handler om det, vi kan, når vi er sammen. Gennem brug af kroppen skal eleverne erfare, at nogle ting kan vi kun lykkes med, hvis vi gør det sammen med andre.

At være forskellige og ens er en filosofisk øvelse, hvor eleverne skal flytte sig i lokalet og finde sammen med hinanden ud fra forskellige kriterier. Denne øvelse illustrerer, at vi kan være både ens og forskellige med de mennesker, vi omgås.

Hvordan er vi sammen? er et oplæg til, at eleverne selv laver teater, enten hvor de selv spiller roller hvor de bruger stangdukker og kulisser. Der lægges op til, at eleverne arbejder med et tema, hvorved deres forestilling vil illustrere nogle perspektiver omkring spørgsmålet *hvem er vi?*

A. Dramaøvelse: Sæt tre fødder sammen

I denne aktivitet skal børnene udføre nogle opgaver sammen, hvor forskellige dele af kroppen skal sættes sammen. Opgaven er først udført, når ALLE børn er del af løsningen. Det går derfor ud på både at udføre opgaven selv og samtidig sørge for at alle andre også har mulighed for at indgå i legen. Er der en eller flere der ikke har fuldført opgaven, må alle hjælpe til ved at placere sig på ny, så alle kan være med.

Materialer og forberedelse

- Gulvplads – evt. bordene ud til siden

Formål

At lærer at samarbejde og opleve, hvordan alle må bidrage for at alle kan indgå i udførelsen af en opgave. Fremme af fællesskabet.

Arbejdsgang

Alle børnene står spredt på gulvet i lokalet. Læreren instruerer.

- Find sammen med nogle af de andre børn, så 3 fødder rør ved hinanden. Er der et eller flere børn, der ikke indgår i en sammensætning med 3 fødder, må børnene finde på en løsning, så alle er med. Det kan de fx gøre ved, at nogle børn har en fod med i to sammensætninger af "tre fødder" på samme tid – en fod i hver.
- Som lærer må du gerne hjælpe gruppen på vej, så de forstår, hvordan de skal gøre. Lad dem blive mere og mere selvhjulpne.
- Legen fortsætter med nye konstellationer, fx:
 - 2 hænder
 - 5 albuer
 - 4 pegefingre
 - 3 knæ
 - 5 storetæer
 - Find selv på flere
- Legen kan udvides med, at gruppen skal lave så mange sammensætninger som muligt. Tæl evt. hvor mange sammensætninger, I får lavet.

Evt. afslutte med en kort samtale, fx spørge eleverne om der er sammensætninger, som ikke kan lade sig gøre, hvad der var sværest eller sjovest osv.

B. Filosofisk øvelse: At være forskellige og ens

I denne øvelse udforskes spørgsmålet *Hvem er vi?* idet det lægges vægt på, hvordan eleverne er både ens og forskellige – og hvad det overhovedet vil sige at være ens og forskellige.

I øvelsen skal eleverne høre en række udsagn og på den baggrund placere sig i nogle forskellige cirkler på gulvet. Herved visualiseres det, hvad eleverne er fælles om.

Materialer og forberedelse

- Kridt eller snor
- Kopiark 5: Udsagn om forskellighed og enshed (printes)

Formål

Mange mennesker ser sig selv som unikke og forskellige fra mange andre. Samtidig er alle mennesker dog fælles om det at være menneske og på mange andre måder ligner de fleste mennesker hinanden.

Nogle mennesker har samme interesser, samme livretter, er fælles om at være for eller imod noget, har samme smag eller holdning. Uanset hvad man ser på, vil man ofte ligne andre mennesker. Men ligesom de mange interesser, holdninger, ideer, tanker, valg kan være ens for mange mennesker, kan de samme ting også adskille mennesker fra hinanden. Dermed opstår spørgsmålene om, hvad det overhovedet vil sige at være ens og forskellige, og om nogle områder i vores liv vægter højere end andre, når vi skal vurdere 'ensheden' og forskelligheden.

Arbejdsgang

Fortæl eleverne, at de nu skal arbejde med, hvad det vil sige at være forskellige og være ens. Skriv de to ord på tavlen: *Forskellig* og *Ens*. Start med en kort filosofisk samtale med udgangspunkt i de to spørgsmål:

- *Hvad vil det sige at være forskellige?*
- *Hvad vil det sige at være ens?*

Skriv nogle af elevernes udsagn på tavlen under de to ord.

Markér nu tre cirkler på gulvet i klasselokalet ved hjælp af kridt eller snor. Giv cirklerne numrene 1, 2 og 3. Fortæl eleverne, at de nu skal undersøge, om de både er forskellige og ens.

Udsagnene læses højt, ét ad gangen (kopiark 4). Når et udsagn er læst højt, skal eleverne enten bevæge sig hen til en af cirklerne eller placere sig udenfor cirklerne. Mellem udsagnene gennemføres der en filosofisk samtale med fokus på forskellighed og 'enshed'. Brug spørgsmålene herunder som inspiration:

- *Hvorfor står I i samme cirkel?*

- *Er I ens, når I står samme sted?*
- *Hvad gør jer ens?*
- *Hvad betyder det, at man er ens?*
- *Er der forskel på at være ens og have noget til fælles?*
- *Er I også forskellige, selvom I står i samme cirkel?*
- *Hvad gør jer forskellige fra resten af klassen?*
- *Er I også ens med resten af klassen?*
- *Kan man være ens og forskellige på samme tid?*
- *Er nogle af udsagnene vigtigere end andre?*
- *Er der nogle ting, som det er bedre at have til fælles end andre?*
- *Er der nogle mennesker, man ikke har noget til fælles med?*
- *Er det godt at skille sig ud?*
- *Er det godt at ligne andre?*

Afslut øvelsen ved igen at vende tilbage til de to indledende spørgsmål: *Hvad vil det sige at være forskellige?* og *Hvad vil det sige at være ens?*

Læs elevernes ord på tavlen højt og spørg, om der skal tilføjes eller fjernes nogle ord.

Teaterforestilling

Hvis øvelsen bruges *før*, at eleverne skal i teatret, kan man bede dem lægge mærke til, på hvilke måder karaktererne i forestillingen er ens og forskellige. Lad evt. eleverne være særligt opmærksomme på nogle af de ord, som de selv har nævnt.

Hvis øvelsen bruges *efter*, at eleverne har set forestillingen, kan man tale om, hvordan forestillingens karakterer var både ens og forskellige. Brug elevernes ord fra tavlen som udgangspunkt.

C. Teaterspil med stangdukker: Hvordan er vi sammen?

Denne aktivitet handler om at lave teaterstykker, som børnene skal vise for hinanden. Lad gerne børnene lege sig frem til deres små forestillinger, som ikke nødvendigvis er det samme, når de øver det, som når de viser det. Det er helt ok. Så længe børnene er i proces og bearbejder temaet på deres måde, lader du børnene udfolde sig. Først når de bliver uopmærksomme og begynder at lege uden for temaet, bryder du ind.

Efter hver forestilling kan læreren vælge at tage en *kort* samtale om det, der lige er blevet vist. Lad det gerne være ultrakort. Børnene har allerede udtrykt sig om emnet og publikum har modtaget indtryk, som ikke altid kan sættes ord på. Hvis læreren vil have en redegørelse mundtligt over, hvad de har set, kan det bevirke at børnene oplever det som mere rigtigt at kunne fortælle med ord. Her er det teatersproget, der kommer i første række.

Materialer og forberedelse

- Kopiark 6: Til udklip (printes, gerne i A3)
- Pinde – der skal sættes på bagsiden af de udklippede illustrationer
- Tape – til at sætte pindene fast
- Evt. farver – til farvelægning af illustrationerne

Formål

Formålet med aktiviteten er at børnene får mulighed for indgå i et læringsmiljø, hvor de kan "lade som om" ved at kunne agere i rolle i en fysisk handling i en fiktiv situation. Herved får børnene mulighed for at bruge deres fantasi og kreativitet omkring et læringstema, de udvikler deres evne til at samarbejde og at behandle et emne som handler om hvordan vi er sammen, og de får mulighed for at undersøge, udvikle og bearbejde temaer, de er optaget af og/eller temaer, de har oplevet i en teaterforestilling.

Arbejdsgang

Inddel børnene i grupper. Hver gruppe vælger en situation eller en scene fra den forestilling, de har set eller en situation, som de selv finder på, ud fra det tema, som læreren giver klassen.

Eksempler på temaer:

- Uretfærdighed
- Venskab/uvenskab
- At blive holdt udenfor
- Gruppepres
- At være bange
- Temaer fra en teaterforestilling I har overværet eller skal se i nær fremtid.

Nogle grupper kan synes, at det er svært at finde på noget ud fra blot et tema. Til dem formulerer læreren en situation, som de skal tage udgangspunkt i, fx:

- *Forestil jer, at der er to børn, der leger sammen. Så kommer en tredje, som ikke må være med. Hvad sker der?*
- *Forestil jer, to bedste venner, hvor vennen begynder at være venner med en tredje. Hvad sker der?*
- *Forestil jer at nogle børn er sammen i en butik, hvor den ene stjæler en pose slik og prøver at få de andre til at gøre det samme. Hvad sker der?*

Find selv på små historier, uden at gå i detaljer, så børnene har plads til at skabe en historie selv.

Børnene kan lave stangdukker, som de bruger deres forestilling. Vil de selv spille rollerne, så lad det også være en mulighed. En kombination af stangdukker og børn der spiller rollerne, er også en mulighed.

- Bed grupperne lave en kort forestilling med udgangspunkt i temaerne eller situationerne.
- HUSK: børnene skal have rollenavne til deres figurerer, så alle kan spille frit i fiktionen og ikke forveksles med den fiktive figur.
- Når grupperne har leget sig gennem opgaven, mødes I alle og ser hinandens forestilling.
- Har en gruppe brug for starthjælp, så spørg ind til, hvor det foregår, hvem der er med, hvornår det sker og hvordan det kunne foregå.
- Tag en kort snak efter hver forestilling. Du kan spørge publikum:
 - *Hvad oplevede I?*
 - *Er det også sådan i virkeligheden?*
 - *Kunne en af dem have gjort noget andet?*

Teaterforestilling før og efter

Det er oplagt at spille scener fra en forestilling, I har været inde og se sammen. Dog skal børnene have frihed til at give deres fortolkning af scenen, så den ikke behøver at være en til en.

Et tema fra forestillingen er også godt at tage op. Handler forestillingen om venskab, så spørg ind til om børnene kender til det, de så i forestillingen? Kan de lave deres egen scene om venskab? Måske gik det ikke så godt i forestillingen, og børnene vil lave en scene, som de mener den skulle være. Lad dem endelig slå sig løs.

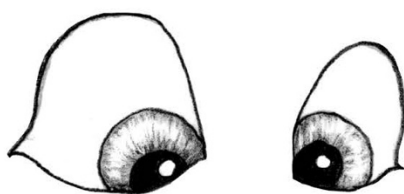
Kopiark 1: Drengen Anton

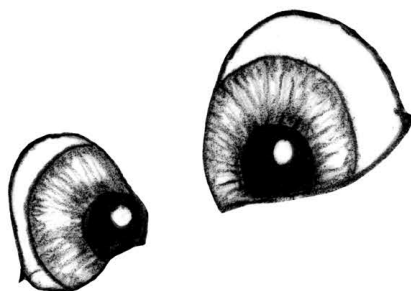

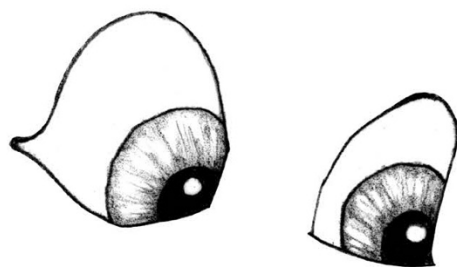
Kopiark 3: Tegneark – øjne

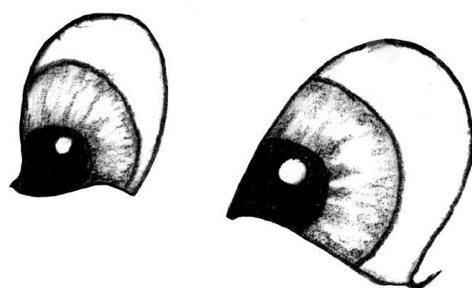
Kopiark 3: Tegneark – øjne

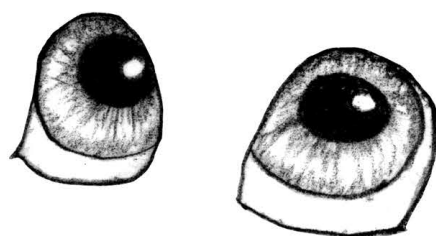
Kopiark 3: Tegneark – øjne

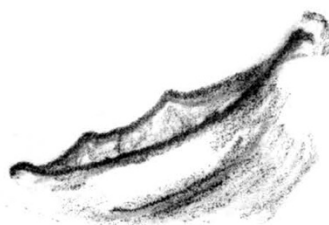
Kopiark 3: Tegneark – øjne

Kopiark 3: Tegneark – øjne

Kopiark 3: Tegneark – mund

Kopiark 3: Tegneark – mund

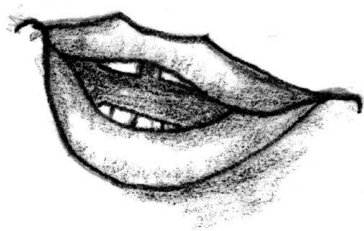
Kopiark 3: Tegneark – mund

Kopiark 3: Tegneark – mund

Kopiark 3: Tegneark – mund

Kopiark 4: Spørgsmål om roller

Hvis man var skuespiller og skulle spille en "fin dame", ville man så blive til en fin dame i virkeligheden?

Hvis man var skuespiller og beholdt sit kostume på resten af dagen, ville man så stadig være den karakter, som man havde i skuespillet?

Hvis man var skuespiller og aldrig nåede at få sit kostume af, ville man så begynde at blive en anden?

Hvis man var skuespiller og altid spillede en sur mand, ville man begynde selv at blive sur?

Hvis man var skuespiller og elskede sin rolle, kunne man så vælge at blive den rolle selv?

Hvis man var skuespiller og altid fik at vide, at man var god til at spille et lille barn, ville man så blive mere barnlig?

Hvis man gerne vil være en sej youtuber, kan man så vælge at blive det?

Hvis man gerne vil være glad, kan man så vælge at være det?

Hvis man gerne vil være stor, kan man så vælge at være det?

Hvis man gerne vil være rar, kan man så vælge at være det?

Hvis andre ser dig som sej, betyder det så, at du er sej?

Hvis andre ser dig som kedelig, betyder det så, at du er kedelig?

Hvor mange roller kan man have i løbet af en dag?

Er der roller, man aldrig kan vælge?

Kopiark 5: Udsagn om forskellighed og enshed

Alle børn med blå øjne – stil jer i cirkel 1

Alle børn med brune øjne – stil jer i cirkel 2

Alle børn med øjne – stil jer i cirkel 3

Alle børn, der elsker ris – stil jer i cirkel 1

Alle børn, der elsker katte – stil jer i cirkel 2

Alle børn, der både elsker ris og katte – stil jer i cirkel 3

Alle børn, der har en lillebror – stil jer i cirkel 1

Alle børn, der ingen søskende har – stil jer i cirkel 2

Alle børn, der har en søster – stil jer i cirkel 3

Alle børn, der elsker at gå i skole – stil jer i cirkel 1

Alle børn, der kan fløjte – stil jer i cirkel 2

Alle børn, der kan grine – stil jer i cirkel 3

Alle børn, der er ens – stil jer i cirkel 1

Alle børn, der er forskellige – stil jer i cirkel 2

Alle børn, der er både ens og forskellige – stil jer i cirkel 3

